

عبور اقتصاد جهانی از بحران کرونا به کمک «تجارت‌درمانی»

ویکتور فانگ، کارآفرین چینی-آمریکایی و رئیس اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) در سال‌های 2008 تا 2010، طی یادداشتی در پایگاه تحلیلی پراچکت سیندیکیته، از اهمیت تجارت بین‌المللی در عبور از بحران کرونا سخن گفته است.

بیماری همه گیر کووید-19 جهان را به یک قلمرو پرمخاطره و ناشناخته کشانده است و عملاً هیچ کشوری در جهان نیست که از این بحران جدید آسیب ندیده باشد. بیش از نیمی از جمعیت جهان اکنون به نوعی تحت مقررات محدودکننده هستند و همه کشورهای جهان – نام از ثروتمند یا فقیر- وارد رکود اقتصادی شده اند؛ رکودی که تنها راه محدود کردنش، همکاری با یکدیگر است. آنچه در کشور چین – به عنوان اولین کانون شیوع بیماری کووید-19 رخ داد- اهمیت همکاری برای عبور از این بحران را به ما یادآور می‌شود. برقراری قرنطینه کامل در استان هوبئی به مدت دو ماه و مقررات سختگیرانه برای رفت و آمد در سایر استان‌ها چین باعث شد که سود شرکت‌های صنعتی این کشور در ماه‌های ژانویه و فوریه (اواسط دی ماه تا اواسط اسفندماه) در مقایسه به دوره مشابه سال قبل 40 درصد کاهش یابد. کارخانه‌های چینی حتی پس از بازگشایی در ماه مارس، به دلیل درگیر بودن مشتریان خارجی با بحران کرونا، مشکلاتی همچون لغو یا تعویق سفارشات و معوق شدن پرداخت‌ها را پیش روی خود دیدند. بنابراین باید به این نکته توجه داشت که حتی اگر وضعیت سلامت عمومی در چین بهبود پیدا کند، بهبود اقتصاد این کشور دست کم تا حد مشخصی به بهبود اقتصاد سایر کشورهای جهان بستگی خواهد داشت. با توجه به اینکه درهم تنیدگی اقتصاد جهانی، این قضیه درباره تک تک کشورهای جهان نیز صدق می‌کند. یعنی اگر ویروس کرونا در داخل یک کشور هم کنترل شود، تداوم مشکل در سایر کشورها جهان – و احتمالاً شکل‌گیری موج‌های بعدی شیوع ویروس کرونا- به توقف روند بهبود در آن کشور منجر خواهد شد. زنجیره‌های تأمین جهانی نیز همین نکته را به ما می‌گویند. حتی پیش از همه‌گیری کووید-19 نیز زنجیره‌های تأمین جهانی از دو سال کشمکش تجاری میان چین و آمریکا تأثیر پذیرفته بودند. اکنون آنها با ترکیبی از مشکلات شامل توقف تولید، اختلال در حمل و نقل و سقوط تقاضای جهانی مواجهند. برآورد سازمان تجارت جهانی این است که تجارت بین‌المللی در سال جاری میلادی می‌تواند تا 32 درصد نسبت به سال گذشته کاهش یابد. از طرفی نرخ بیکاری در بسیاری از کشورها سر به آسمان کشیده است و تنها در آمریکا ظرف چهار هفته 22 میلیون تقاضا برای دریافت مستمری بیکار، به ثبت رسیده است.

در این شرایط حساس، ماه بهتر از هر زمان دیگری متوجه شده ایم که سرنوشت کشورهای جهان تا چه اندازه با یکدیگر گره خورده و وابسته است. برخلاف تفکرات برخی افراد، هیچ کشوری نمی‌تواند به تنهایی پیروز شود. در روزهایی که جهان با یک رکود شدید و یک فاجعه انسانی مبارزه می‌کند، مواضع سیاسی ناسیونالیستی آخرین چیزی است که ما باید به آن فکر کنیم. تنها راه حداقل سازی اثرات بحران ناشی از شیوع ویروس کرونا، همبستگی بین کشورهاست. دولت‌ها برای حمایت از شهروندان خود باید با یکدیگر همکاری کنند تا بتوانند راهکارهایی را توسعه دهند که به نفع همه باشد. نخستین گام، حذف تعرفه‌های حمایت‌گرایانه و سایر موانع تجاری است تا از این طریق کالاهای حیاتی – به ویژه اقلام و تجهیزات پزشکی و دارویی، غذا و سایر اقلام ضروری- راحت تر به دست کسانی که به آنها نیاز دارند، برسد. تا زمانی که تک تک مردم ایمن نباشند، هیچ کس به تنهایی در برابر این بیماری ایمن نخواهد بود. یکی دیگر از مصادیق همبستگی در شرایط کنونی این است که برای حفظ شغل‌ها، درآمدها و معیشت افراد در سراسر جهان تلاش کنیم. این کار مستلزم اتخاذ تمهیدات مختلفی است که از جمله آنها می‌توان به اقدامات عملی برای فعال نگاه داشتن کسب و کارهای کوچک و متوسط اشاره کرد؛ نکته‌ای که اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) نیز بر آن تأکید ویژه دارد.

در اقتصادهای بزرگ جهان، کسب و کارهای کوچک و متوسط سهم قابل توجهی در اشتغال افراد دارند و بسیاری از کالاها و خدماتی که ما هر روز مصرف می‌کنیم را تولید می‌کنند. برای اینکه اطمینان حاصل کنیم که رکود اقتصادی منجر به بروز آسیب‌های ساختاری نمی‌شود، کسب و کارهای کوچک و متوسط باید مورد حمایت قرار گیرند. البته مسئله چیزی فراتر از حفظ کسب و کارهای فعلی برای یک مدت مشخص و بازگرداندن آنها به وضعیت عادی است. همچنان که مشغول ترسیم یک مسیر مناسب برای خروج از بحران کووید-19 هستیم، هدفمان باید خلق یک آینده بهتر برای جهان باشد؛ آینده‌ای که نه با رقابت‌های منفی و سوءاستفاده کشورها از تجارت به عنوان اسلحه‌ای علیه دیگران، بلکه با همکاری‌هایی که منافع متقابل را تأمین می‌کند، ساخته می‌شود. در حالی که برای احیای چندجانبه‌گرایی تلاش می‌کنیم، باید ساختار چندجانبه‌گرایی را به گونه‌ای اصلاح کنیم که ابعاد متعدد وابستگی متقابل کشورها به یکدیگر را به رسمیت بشناسد و بازتاب دهد. اولین و مهم‌ترین مسئله این است که تجارت آزاد و پایدار – که یک راهکار ثابت شده برای توانمندسازی همه کشورها اعم از بزرگ یا کوچک، ثروتمند یا فقیر در مسیر دستیابی به رشد

اقتصادی مناسب و کاهش فقر است- باید در سطح جهان تضمین شود. تجارت در واقع زیربنای صلح و ثبات جهانی است زیرا باعث می شود که همه کشورها سهمی از یک نظام جهانی یکسان داشته باشند.

برای دستیابی به این هدف، مسائلی فراتر از لغو تعرفه های تجاری، برداشتن موانع اداری و رفع محدودیت های فرامرزی که جریان آزاد کالاهای مصرفی اساسی، کالاهای صنعتی و به ویژه انتقال فناوری را دچار اختلال می کند، باید مد نظر قرار گیرد. کشورها باید این واقعیت را متوجه شوند که با همه ما از طریق بهبود دسترسی همگانی به ابزارهایی که برای بهبود کیفیت زندگی و توسعه صنایع و نوآوری لازم است، برنده می شویم و یا همه با هم شکست می خوریم و رفاهمان کاهش می یابد.

بهبود قابل توجه دسترسی به منابع مالی به ویژه در اقتصادهای نوظهور جهان که با شکاف تأمین مالی بیش از 1 تریلیون دلاری مواجهند، در این شرایط از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. ناکافی بودن حجم تجارت و منابع مالی برای سرمایه گذاری های جدید، آسیب زیادی به کسب و کارها و به ویژه کسب و کارهای کوچک و متوسط- وارد می کند و توانایی آنها برای نوآوری و توسعه فعالیت هایشان در دوران رونق و بقا در دوران رکود را کاهش می دهد. به همین دلیل است که اتاق بازرگانی بین المللی از بانک ها خواسته است که تأمین مالی کوتاه مدت و فوری شرکت ها را به منظور کاهش اثرات بسیار نامطلوب بحران کووید-19 تقویت کرده و این امکان را برای آنها فراهم کنند که در دوران کمبود نقدینگی همچنان به فعالیت های تجاری خود ادامه دهند.

البته در این زمینه باید اقدامات بسیار بیشتری صورت گیرد. در جریان بحران مالی جهانی 2008 اگرچه تقویت تأمین مالی فعالیت های تجاری نقش یک کاتالیزور را برای بهبود اقتصاد جهانی ایفا کرد، اما پس از آن دیگر پیشرفت بیشتری در این زمینه حاصل نشد. برای تضمین بهبودی پایدار از این بحران و توسعه یک ساختار مستحکم و فراگیر در اقتصاد جهانی در بلندمدت، تأمین مالی فعالیت های تجاری باید یک جایگاه دائمی در برنامه های جهانی داشته باشد.

احیای چندجانبه گرایی و تضمین تجارت آزاد، اهدافی کاملاً دست یافتنی هستند. برای دستیابی به این اهداف نیازی به قوانین جدید و منابع جدید نیست؛ تنها با تعهد و همبستگی می توان این اهداف را محقق کرد. در ازای این تعهد و همبستگی، ما به توسعه پایدار و فراگیر دست پیدا می کنیم که این یک دستاورد بسیار بزرگ خواهد بود.

اهمیت کمک های بشردوستانه در دوران بحران، از مدت ها قبل به اثبات رسیده است. اکنون نیز در بنبوه بحرانی که کل جهان را گرفتار کرده، همه ما باید اهمیت «تجارت بشردوستانه» را درک کنیم.